

ΜΩΣΕ ΑΕΛΙΩΝ ΩΔΙΝΕΣ ΘΑΝΑΤΟΥ

ΤΟ ΧΡΟΝΙΚΟ ΕΝΟΣ ΣΑΛΟΝΙΚΙΟΥ ΕΒΡΑΙΟΥ ΣΤΑ ΝΑΖΙΣΤΙΚΑ
ΣΤΡΑΤΟΠΕΔΑ ΕΞΟΝΤΩΣΗΣ ΑΟΥΣΒΙΤΣ, ΜΑΟΥΤΧΑΟΥΖΕΝ,
ΜΕΛΚ, ΕΜΠΕΝΖΕΕ ΚΑΙ ΤΑ ΜΕΤΑ ΤΗΝ ΑΠΕΛΕΥΘΕΡΩΣΗ

Ωδίνες θανάτου

Μωσέ Αελιών

Το χρονικό ενός Σαλονικιού Εβραίου στα ναζιστικά στρατόπεδα εξόντωσης Άουσβιτς, Μαουτχάουζεν, Μελκ, Έμπενζεε και τα μετά την απελευθέρωση.

Μετάφραση
Σπύρος Κακουριώτης

Εκδόσεις Αλεξάνδρεια, Αθήνα 2020

Ο Αελιών ήταν στα μάτια μου πάντοτε το σύμβολο της ίδιας της «ισραηλινότητας», γεννημένος σε τούτη τη γη, μαχητής... Δεν μπορώ να το πιστέψω πως είναι επίζών του Ολοκαυτώματος.

Αυτή ήταν η αντίδραση ενός υφισταμένου του αξιωματικού Μωσέ Αελιών όταν, χρόνια αργότερα, πρωτοείδε την αυτοβιογραφία του. Δύσκολα, πράγματι, μπορούσε να συνδέσει κανείς τον μάχιμο αξιωματικό με τα στρατόπεδα συγκέντρωσης. Διότι, στο νεαρό ισραηλινό κράτος της δεκαετίας του '50, υπήρχε ένας ξεκάθαρος ιεραρχικός διαχωρισμός: από τη μια, ο καινούργιος μαχητικός Εβραίος και, από την άλλη, ο Εβραίος της διασποράς, το νικημένο θύμα.

Γεννημένος στη Θεσσαλονίκη, ο Μωσέ Αελιών στάλθηκε, 17 ετών, στο Άουσβιτς μαζί με την οικογένειά του. Μονάχα αυτός επιβίωσε από εκεί, όπως κι από τη φοβερή «πορεία θανάτου» και τα άλλα στρατόπεδα που γνώρισε στη συνέχεια. Μετά την απελευθέρωσή του, το 1945, βρέθηκε στην Ιταλία, απ' όπου πέρασε στο Ισραήλ σαν «παράνομος» μετανάστης. Στον Πόλεμο της Ανεξαρτησίας κατατάχθηκε στο στρατό, όπου παρέμεινε για είκοσι δύο χρόνια. Σ' όλο αυτό το διάστημα δεν επισκέφθηκε ποτέ την Ελλάδα και τη Θεσσαλονίκη, παρά μόνο το 1987, ήταν δε εξαιρετικά απρόθυμος να μιλήσει για το Ολοκαύτωμα, ακόμα και στη γυναίκα του και τα παιδιά του – μια απώθηση ιδιαίτερα αποτελεσματική, τουλάχιστον εξωτερικά.

Όταν τελικά έσπασε το φράγμα, ο Μωσέ αισθάνθηκε την ανάγκη να γράψει «ιστορία», να είναι όσο ακριβέστερος γίνεται και να μην αγγίξει τα συναισθήματά του. Παρά τη δυσκολία, σήμερα δηλώνει ικανοποιημένος από την προσπάθεια – «γιατί με οδήγησε σε τόπους τελείως καινούργιους για μένα».

Ο πόνος της μνήμης οδηγεί στην ανάγκη της συγγραφής, στη χαρά της γραφής.